

Xəyalə ZƏRRABOIZI

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda rəşadətli vuruşan, azad etdiyi 26 ərazi-də üçrəngli hilalımızı ucaldan 26 yaşlı Vətən müharibəsi qəhrəmanı şəhid Azər Nazim oğlu Yusiflinin əziz xatirəsinə sonsuz ehtiramla...

Bayraq təkə dövlətin və xalqın özü-nütədiqi, milli kimliyinin simvolu deyil, bütünlüklə millətin mənəvi dünyasının, məfkürəsinin görünənən ən şəffaf və işıqlı meyarıdır. Bayraq millətin qürur, güvənc və and yeridir. Hələ on altı il bundan öncə gənc zabitemiz Ramil Səfərov Buda-peştdə bayrağımıza həqarət etdiyinə görə erməni zabiti leytenant Qurqen Markaryanın layiqincə dərsini vermiş və ömürlük azadlıqdan məhrum edilmişdi.

Bayraq bizim düşüncəmizdə

o qədər qutsal və ali bir dəyərdir ki, biz nəinki o hilal uğruna azadlığımızı, hətta sevə-sevə canımızı belə fəda edirik... Təki o bayraq ucalsın! Təki o bayraq dalğalansın! Təki Vətən sağ olsun!

Bu yazımda Ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda rəşadətli vuruşan, azad etdiyi ərazilərdə - 26 yerdə üçrəngli hilalımızı ucaldan 26 yaşlı Vətən müharibəsi qəhrəmanı şəhid Azər Nazim oğlu Yusiflinin döyüş yolunu işıqlandırmaq arzusunundayam...

Azər... "Başım üstə məğrur - məğrur dalğalanan... Bayrağına canım qurban, Azərbaycan!" - deyib o müqəddəs yola çıxan, Haqq savaşında son nəfəsinədək şərə meydan oxuyan Cəsarət simvolu...

Azər... Köksü Vətən boyda, Bayraq sevdalı, Azadlıq Fədaisi...

Azər... Vətən savaşımızın müzəffər bayraqdarı!

Azər... Ölümüylə millətin qəlbində ölümsüzləşən İgid...

Azər... Ucaltdığı bayraqla Ruhü göyə ucalan Qəhrəman Şəhid...

Azər... Bayraq ucalığında Mücahid...

Azərin şərəfli döyüş yolunu əbədləşdirmək, həm də Qəhrəman Şəhidimizin göstərdiyi şücaətləri qələmə almaq üçün döyüş yoldaşları ilə müsahibələr edirəm və igid qardaşlarımızı dinlədikcə, onların hər birinin təkə Vətən üçün deyil, həm də bir-birlərindən ötrü sevə-sevə canlarını fəda etməyə hazır olduğunu eşitdikcə göz yaşlarımı saxlaya bilmirəm. İçimdə yüz kərə "Əhsən!" deyirəm bu gəncliyə! Tarix yazan bu oğulların danışıqları xatirələr elə tarixin özü qədər dəyərlidir. Nə böyük ürəkdə və necə fədakar yetişib bu oğullar, İlahi! Bu gənclər təkə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda yox, həm də bir-

bi üçün canından keçməyə hazır imişlər. Bu böyüklükdə ürəyi, o böyük ürəyin içində yurd salan Yurd sevgisini - Vətən sevgisini, bu əzmi, iradəni sözlə izah etməyə adamın gücü yetmir. Bu gün o gənclərdən birinin - Azərin döyüş yoldaşı Dövlət Sərhəd Xidmətinin baş giziri Cavidan Səfərovun xatirələrini qələmə alıram: "Bizim andımız amalmızdır. Torpaqlarımızı işğaldan azad etməyimizə and içmişdik və damarlarımızda axan qanın son damlasınacan Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşəcəyimizə andımız vardı. Andımızı yerinə yetirdik..." - deyir Cavidan... "Biz qeyri-adi heç nə etmədik. Torpağımıza göz dikənin gözünü oydud, torpağımıza sahib çıxdıq"...

Cavidan danışır ki: "Döyüş zamanı əməliyyat tədbirlərini həyata keçirərkən rəhbərlik tərəfindən hərəyə müvafiq döyüş tapşırığı verilir. Biri var həmlə taboru, bir də var təxliyə qrupu. Cəbrayılın Sultanbəyli kəndində verilən döyüş tapşırığına əsasən Azər təxliyə qrupunda olmalı, şəhid olan qardaşlarımızı, yaralılarımızı döyüş meydanından çıxarmalı idi.

Əslində biz hamımız subay idik, Azər isə nişanlı idi, toy üstə idi, bunu bilirdik. Bəlkə də ürəyimizdə hardasa onu qorumaq keçmişdi içimizdə. Azər isə təxliyə qrupunda dayanmadı, lap önə gəldi "Ölə-rəm, amma burda sizi tək qoymam!" -

dedi, inanılmaz bir cəsarətlə vuruşdu və nəinki ön cəbhədə vuruşdu, hətta daha böyük bir igidlik göstərdi.

Elə bir nöqtəyə doğru irəlilədi ki,

gedib orda düşmənin yerini aşkar elədi. O qədər təmkinli, cəsur və qorxmaz idi ki, başından mərmə yağa-yağa düşmənin arxasınca çətin və keçilməz yerlərə gedir, düşməni mövqeyini aşkarlayırdı...

Azər çox cəsur döyüşçü idi, şəhadətindən az öncə dedi ki, "Qardaşlarım, hamımızın ürəyimizdə arzularımız var, əlbəttə ki. Mənim də sevdiyim var, gözü yolda nişanım var, Atam-Anam toy mürəzindədi, amma mənim ürəyimdəki arzularımızdan daha ucada dayanır Vətən... Onun azadlığı artıq qeyrət məsələsidir... Bu yolda şəhid olsaq da, torpaqlarımızı azad etməliyik. Son nəfərimizə qədər burda hamımız şəhid olsaq da, bu yola baş qoymalıyıq... Gəlib görsələr ki, hamımızın başımız yerdədi, amma orda (əli ilə səmanı göstərdi) qurban olduğum üçrəngli Azərbaycan bayrağı dalğalanır, bax o bayrağın orda dalğalanması üçün hamımız şəhid olsaq da... bu yoldan dönməməliyik"...

"Bütün bunları Sizə ona görə danışırım ki, Azər təkə cəsur bir döyüşçü deyildi, həm də böyük şövqlə, ruh yüksəkliyi ilə döyüşə səsləyirdi hər birimizi, möhtəşəm bir döyüş əhval-ruhiyyəsi yaradırdı içimizdə..." - deyir Cavidan... "İndi dillərdə dastana dönən o oğullar hərəsi meydanda bir aslana dönmüşdü, düşməne nəfəs almağa aman vermirdi... Düşməni panika içindəydi, çəşbaş qalmışdı, elə qorxu içində idilər ki, hər dəqiqə hardansa çıxacağıımızı təşvişlə gözləyirdilər..."

"Dizim yaralanmışdı, çox pis ağrıyırdı, Azər qardaşım dizimi sarıdı, dedi ki, Cavidan, sıx bağlamışam ki, qan zəif işləsin, keyisin, dizinin ağrısı bax onda keçəcək, bir az kecmişdi, həqiqətən Azər deyirdi kimi dizimin ağrısı keçdi... Azər özü də yaralı -yaralı döyüşürdü, öz yarasını özü sarıyırdı, həkimlər nə qədər məcbur eləsələr də hospitalda qalmamışdı"

dedi, inanılmaz bir cəsarətlə vuruşdu və nəinki ön cəbhədə vuruşdu, hətta daha böyük bir igidlik göstərdi.

sin, keyisin, dizinin ağrısı bax onda keçəcək, bir az kecmişdi, həqiqətən Azər deyirdi kimi dizimin ağrısı keçdi... Azər özü də yaralı -yaralı döyüşürdü, öz yarasını özü sarıyırdı, həkimlər nə qədər məcbur eləsələr də hospitalda qalmamışdı"

"Sultanbəyli kəndindəydik... Ən qızgın döyüşlərin biri elə Sultanbəyliyədə oldu, qırıcı raket başımızdan yağış kimi yağdırdı, bombarduman... ətraf göz-gözü görmür, şəhid cənab kapitan Cəmiyev Aşur, mən, Azər Qardaşım bir yerdə, çiyin-çiyinə idik... Gözümüzdə bir zərrə narahatlıq yox idi. Qırıcı raketin həmlələrinin qarşısının güllə ilə alırdıq, qırıcı avıyo babo atırdı, təsəvvür edin, təkə düşmənin canlı qüvvəsini yox, qırıcı, hərbi zirehli texnikasını, ağır artilleriyasını da darmadağın edirdik. Bircə amalmız vardı, bir addım geri çəkilməyəcəyik!"

"Azər Qardaşım elə təkə döyüşlərin birində düşmənin 30 canlı qüvvəsini və 4 zirehli texnikasını bir dəfəyə məhv etmişdi. O qədər cəsur və mərd idi ki, başından mərmə yağa-yağa, heç nədən qorxmadan odun - alovun içinə atılırdı Azər" ...

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

Bayraq Azər üçün torpağın özü qədər müqəddəs idi... Bu kəndi azad edirdik, sevincək qalxır, bayrağımızı asır, digərini səliqə ilə qatlayıb sinəsinə - ürəyinə üstünə qoyardı, bunu da qarşıda azad edəcəyimiz yerdə asacağıam, deyirdi. Azad etdiyimiz ərazilərdən 26 yerdə bayrağı şəxsən özü sancdı, o şəhid olanda döş cibində bir bayraq vardı, həmin bayrağı uşaqlar Azərin əmanəti - Azərin nişanəsi kimi Qubadlıda ucaltdılar.

liklə, qəhrəmanlıqla, son nəfəsinə qədər düşmənin bütün həmlələrini dəf edib şəhidlik zirvəsinə ucaldı Azər...

Cavidanı qəhər boğur... Döyüş meydanında aslan kimi vuruşan bu igid qardaşına daha sual verməyə ürəyim gəlmir...

Müharibənin 26-cı günü idi... 26 yaşlı Azərin şəhadətə ucaldığı gün...

Vətən, torpaq, böyük amallar və müqəddəs, qutsal bir qayə uğrunda candan keçmək, özünü şüurlu şəkildə fəda etmək... Tanrının verdiyi ömür payını Vətənin və gələcək nəsillərin firavanlığına bağışlamaq... Ölüm var ki, həyat qədər dəyərlidir... - dedikləri yaqın elə budur - şəhadət məqamı...

Müqəddəs "Qurani - Kərim"də "Ali-İmran" surəsi 169-cu ayədə deyilir ki: "Haqq yolunda canlarından keçənlər ölmürlər. Əksinə onlar Rəbbi yanında ruzi verilmiş dirilərdir..." "Tanrı qatında Şəhidlikdən daha uca mərtəbə Peyğəmbərlik məqamıdır..."

Dərisi soyulan Nəsimi də şəhiddir, qolları kəsilən Babək də, Cavad xan da... Bütün ədəbiyyat nümunələrimizdə - Rəsul Rzannın "Babək" şeirində, Əli Kərim

Nəsimiyə həsr etdiyi "Şəhidlik zirvəsi" şeirində, Bəxtiyar Vahabzadənin "Şəhidlər" poemasında şəhidlik ölüm aktı kimi yox, qəhrəmanlıq, dönməzlik faktı kimi poeziya həqiqətinə çevrilir. Sabir Rüstəmxanlının "Sönmüş ocağın ağısı" poemasında böyük rus imperiyasına qarşı kiçik bir dəstə ilə vuruşan Cavad xanın qəhrəmanlığı və şəhidlik məqamından söhbət açılır. Cavad xan üçün iki yol var idi: ya Gəncə darvazalarının qapısını açıb təslim olmaq, ya da tikə - tikə, rizə - rizə doğranmaq! Cavad xan ikinci yolu seçir - Siz Gəncəyə yalnız mənim cəsədimin üstündən keçə bilərsiniz, - deyir. Cavad xan şəhid olur, amma qanıyla tarixləri qızardır.

Bu gün Azər və gənc Azərlər Babəkin, Nəsiminin, Cavad xanın əmanəti olan torpağa sahib çıxdılar, sinəsi çalın-çarpaz dağlanmış, yaralanmış ana Vətənin yaralarını sarıyıb məlhəm oldular, al qanlarıyla təqvimimizi qırmızıya boyadılar...

Nur içində uyu, Azər!

Siz bizim hər ayının hansısa günü mütləq qara ilə haşiyələnmiş təqvimimizi dəyişdirdiniz. Artıq təqvimdəki o qara haşiyələnmiş rəqəmlər yoxdur. Artıq bütövləşmiş Vətən və o Vətənin azad edildiyi qırmızı haşiyəli gün var - Zəfər günü!!!

Siz o zəfəri qanınızla yazdınız! Siz indiyədək oxuduğumuz tarix kitablarını tarixin arxivinə gömdünüz, tariximizi yenidən yazdınız...

Siz qanınızla köksü param-parça olan Vətənimizi bütövləşdirdiniz!

Siz Azərbaycanın xəritəsini bütövləşdirdiniz!

Siz İlahi Ədaləti bərpa etdiniz!

Siz sadəcə Qarabağı azad etmədiniz, millətimizin üstündən 30 illik möhnət yükünü, əsarət damğasını - ləkəsini təmizlədiniz!

Siz bütövlükdə xalqımızın milli qürurunu, ləyaqətini, mənliliyini özünə qaytardınız!

Siz təkə torpağı deyil, həm də milləti bir yumruqda birləşdirdiniz!

Siz gerçəkdən Tarix yazdınız!!!

Bizə ərməğan etdiyiniz bu Azad və Bütöv Vətən üçün Sizin qarşınızda son nəfəsimizdək minnətdarıq! Ruhunuz qarşısında baş əyirik!

Tanrı qatında yeriniz uca, Şəhadətiniz qutlu olsun!